

Helsingin kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

Tiivistelmä

Hyväksytty Helsingin kaupunginvaltuustossa 22.4.2026

Koko suunnitelma: <https://hyte.hel.fi/hyvinvointisuunnitelma/>

Helsinki

Kaupunkistrategia 2025–2029: Helsinki josta voimme olla ylpeitä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä on keskeinen merkitys helsinkiläisten kokonaishyvinvoinnin varmistamisessa. Helsingissä jokaisen tulee voida taustastaan ja lähtökohdistaan riippumatta rakentaa hyvää elämää ja tavoitella unelmiaan. **Tällä valtuustokaudella keskitytään Helsingin hyvinvointisuunnitelmassa erityisesti hyvinvointierojen kaventamiseen sekä arkiliikkumisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen.**

Helsingin kaupungin ohjelmakokonaisuus valtuustokaudelle 2026–2029

Yhteen kokoavat ohjelmakokonaisuudet

Ympäristö- ja ilmastokokonaisuus – Ympäristönsuojelun tavoitteet 2040

- Ilmasto-ohjelma
- Luonnonsuojelualueohjelma 2025–2040
- LUMO-ohjelma 2021–2028
- Itämeri-toimenpideohjelma
- Kierto- ja jakamistalouden toimenpideohjelma

Liikennekokonaisuus

- Pyöräliikenteen kehittämisohjelma
- Kävelyn edistämishjelma
- Pysäköintipolitiikka
- Liikenneturvallisuuden kehittämisohjelma

Uudistavat ohjelmat

Segregaation ehkäisyn tavoitteet

- Asunnottomuusohjelma
- Päihdestrategia

Kasvun, osaamisen ja elinvoiman tavoitteet

- Matkailun ja tapahtumien kehitysohjelma
- Maahanmuuton ja kotoutumisen kehitysohjelma

Merellinen Helsinki -toimenpideohjelma

Kauniimpi Helsinki -ohjelma

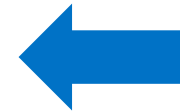
- Kulttuuriympäristöohjelma

Vakiintuneet ohjelmat

- Hyvinvointisuunnitelma* (kaupunginvaltuusto)
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-suunnitelmat*
- Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia* (kaupunginvaltuusto)
- Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasopäätös* (kaupunginvaltuusto)
- AM-ohjelma (kaupunginvaltuusto)
- Yleiskaavan toteuttamisohjelma

*Lakisäätöiset

Mitä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen (HYTE) on?

- HYTE on **edistävää ja ehkäisevää toimintaa**, jolla tuetaan helsinkiläisten mahdollisuuksia hyvinvointiin, terveyteen, osallisuuteen, turvalliseen arkeen sekä hyvään työ- ja toimintakykyyn. Näitä mahdollisuuksia luodaan huolehtimalla olosuhteista, jotka tukevat hyvinvointia ja terveellisten valintojen tekemistä, sekä vahvistamalla toimijuutta, toiveikkuutta ja uskoa tulevaisuuteen.
- HYTE on **laaja-alaisesti ymmärrettynä** kaupungin eri toimialojen ja kaupunginkanslian palveluissa sekä poikkihallinnollisessa yhteistyössä toteutuvaa yksilöön, perheeseen, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa ehkäisevää ja edistävää työtä.
- Työssä **nojaudutaan** WHO:n One Health -toimintamalliin, joka korostaa ihmisten, eläinten ja ympäristön hyvinvoinnin ja terveyden keskinäistä yhteyttä. Malli tukee kestävän kehityksen tavoitteita puuttamalla terveys- ja hyvinvointihaasteisiin sekä edistämällä väestön ja ekosysteemien hyvinvointia. Toimintamalli liittyy vahvasti planetaarisen hyvinvoinnin lähestymistapaan, jossa tarkastellaan ihmisen toiminnan vaikutuksia koko maapallon hyvinvointiin ja hyvinvointitalouteen. Toimintamallin tarkoituksena on edistää nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointia.
- HYTE-työtä **ohjaa** systeminen ja kokonaisvaltainen lähestymistapa, jonka keskiössä ovat elämänlaadun kokemukset ja lähtökohtina yksilön fyysinen ja psyykkinen toimintakyky, sosiaalinen hyvinvointi sekä elinympäristön terveellisyys ja toimivuus.
- HYTE:n **läpileikkaavana tavoitteena on hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen**. Tämä tarkoittaa, että yleisten ja kaikkia koskevien toimenpiteiden ja palveluiden lisäksi tehdään kohdennettuja ratkaisuja, jotka huomioivat helsinkiläisten erilaiset kulttuuriset, taloudelliset ja sosiaaliset lähtökohdat. Tällöin helsinkiläisten erilaisia mahdollisuuksia elää hyvinvoivaa, terveellistä ja turvallista elämää tasataan, ja muita heikommassa asemassa olevien elinoloja saatetaan tasavertaisempaan asemaan muiden kanssa.

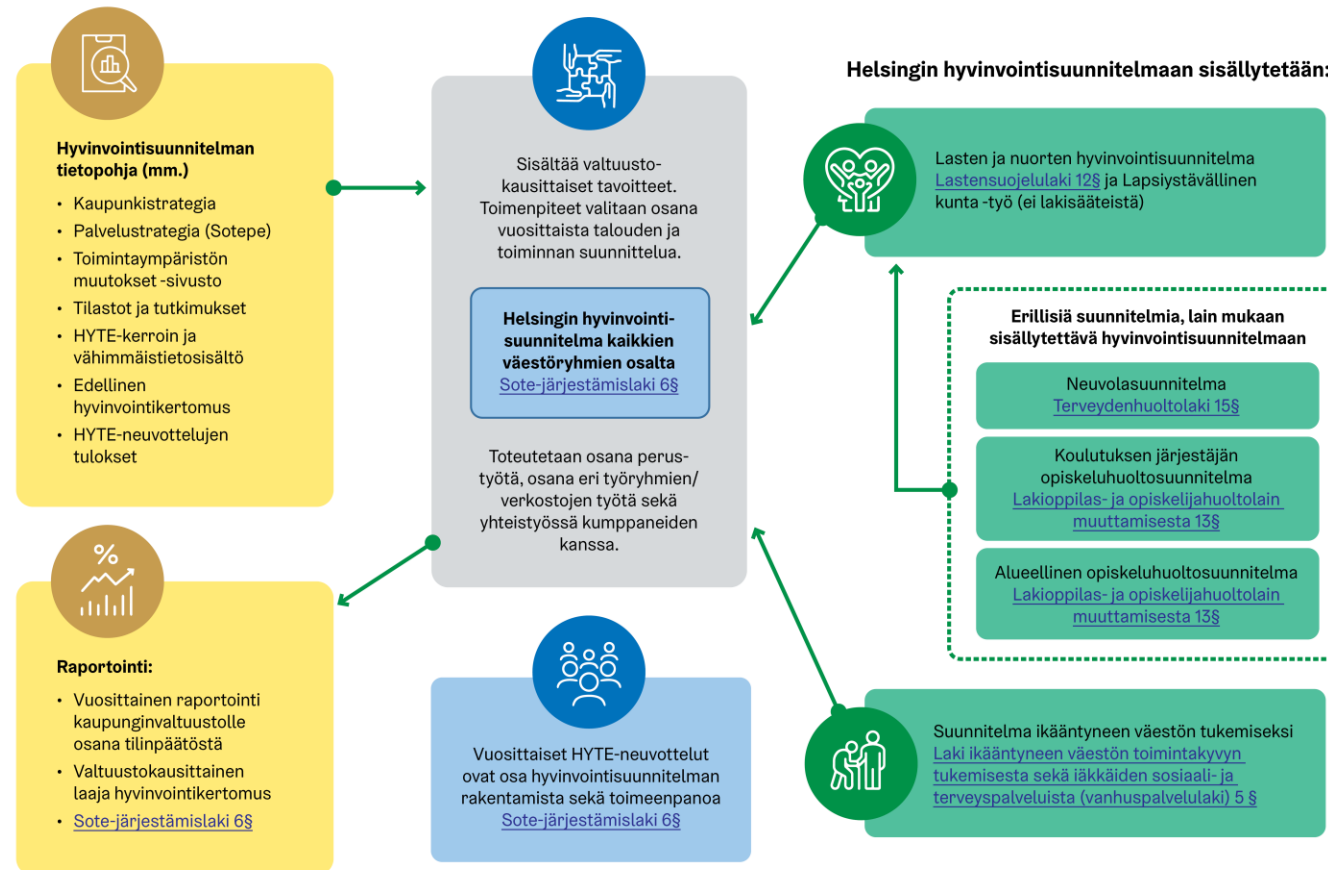
Mikä on hyvinvointisuunnitelma?

- Hyvinvointisuunnitelma määrittelee tavoitteet sekä päämittarit helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi valtuustokaudelle 2026–2029. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja niiden mittarit laaditaan erikseen osana toimialojen ja kaupunginkanslian talouden ja toiminnan vuosisuunnittelua.
- Hyvinvointisuunnitelma on jäsennetty kahteen keskeiseen ilmiöön tai painopisteeseen, joiden ympärille tavoitteet on rakennettu. Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu tavoitteita, joiden edistäminen edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen näkökulma huomioidaan kaikissa tavoitteita edistävissä toimenpiteissä.
- Hyvinvointisuunnitelma on rakennettu lainsäädännön edellyttämällä tavalla (ks. tarkemmin suunnitelman liitteet) ohjaamaan ja tukemaan vuoden 2025 alussa uudistettua HYTE:n johtamis- ja koordinaatorakennetta tehtävineen. Käytännössä lasten, nuorten ja lapsiperheiden, työikäisten ja ikääntyneiden elämänkaariryhmät vastaavat hyvinvointisuunnitelman toimeenpanosta. Liikkumisen tavoitteiden toimeenpanossa tehdään tiivistä yhteistyötä Kuvan liikkumisen edistämisen yksikön kanssa. Kanslian strategiaosasto vastaa seurannasta yhteistyössä toimialojen kanssa ja raportoi säännöllisesti onnistumisesta.
- Lakisääteiset HYTE-neuvottelut on rakennettu tiiviiksi osaksi hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa. Näin vahvistetaan järjestö- ja muuta kumppanuusyhteistyötä tavoitteiden toteuttamisessa.
- Hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu kaupunginkanslian ja toimialojen yhteistyönä sekä lain edellyttämällä tavalla osallistettu HUS-yhtymää ja vanhusneuvostoa. Valmistelussa on hyödynnetty Harvard-valmennusta ja siinä opittua PDIA-mallia.

HYTE-kerroin (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa)

- HYTE-kertoimen tavoitteena on kannustaa kuntia ja hyvinvointialueita monipuoliseen ja suunnitelmalliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.
- HYTE-kerroin perustuu lainsäädännössä määriteltyihin prosessi- ja tulosindikaattoreihin.
- Saatu yleiskatteellinen valtionosuus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön on kasvanut tasaisesti ollen valtiovarainministeriön rahoituslaskelmien mukaan vuodelle 2026 kunta-Helsingin osalta 15,7 miljoonaa euroa ja sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan osalta 42,5 miljoonaa euroa.
- Helsingin hyvinvointisuunnitelman tavoitevalinnat ja myöhemmin toimenpidevalinnat vaikuttavat osaltaan sekä [kunta-Helsingin](#) että [sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan](#) HYTE-kertoimeen perustuvaan yleiskatteellisen valtionosuuden määrään.

Hyvinvointisuunnitelman sisältöä ohjaa kaupunkistrategia, laaja lainsäädäntö sekä HYTE-tietopohja

Suuri osa helsinkiläisistä on tyytyväisiä elämäänsä ja kokevat elämänlaatunsa tai terveytensä hyväksi

- Useissa fyysiseen toimintakykyyn ja sosiaaliseen hyvinvointiin liittyvissä ilmiöissä, kuten liikunnallisessa elämäntavassa tai yksinäisyydessä, on tapahtunut myönteistä kehitystä viime vuosien aikana.
- Vaikka keskimääräisesti helsinkiläisten hyvinvointi on erinomaista monin tavoin tarkasteltuna, huolestuttava piirre liittyy selkeisiin ja viheliäisiin väestöryhmien välisiin hyvinvointieroihin. Eroja esiintyy erityisesti sukupuolen ja sosioekonomisen aseman mukaan, mutta myös alueiden välillä. Ne näkyvät niin lapsilla, nuorilla, työikäisillä kuin ikääntyneillä. Osin väestöryhmien väliset erot ovat myös kasvaneet viime vuosikymmenen aikana. Esimerkiksi suurin piirtein kaksi kolmesta korkeasti koulutetusta helsinkiläisestä kokee elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi, kun matalasti koulutetuista vain noin yksi kolmesta. Huolestuttavaa on myös helsinkiläisten psyykkisen hyvinvoinnin tila.
- Kattavan kansainvälisen ja helsinkiläisiäkin tarkastelleen tutkimuskirjallisuuden perusteella tiedetään, että elämänlaatua, tyytyväisyyttä elämään kuin myös koettua terveyttä selittävät eri hyvinvoinnin ulottuvuudet, kuten fyysinen toimintakyky, psyykkinen tai sosiaalinen hyvinvointi ja turvallinen ja terveyttä edistävä asuinympäristö. Näin ollen edistämällä kyseisiä ulottuvuuksia tukevaa kehitystä vahvistetaan asukkaiden elämänlaatua ja terveyttä.

Hyvinvointisuunnitelman painopisteet

Mielen hyvinvointi ja osallisuus

Sosiaalisesti kestävä yhteiskunta rakentuu mielen hyvinvoinnista, yhteisöllisyydestä ja osallisuudesta. Kaupunki, joka tukee näitä, tarjoaa kaikille mahdollisuuden vaikuttaa elämäänsä ja ympäristöönsä sekä tulla nähdyksi ja arvostetuksi. Hyvä mielenterveys on elämänlaatua ja toimintakykyä tukeva voimavara, joka kehittyy vuorovaikutuksessa arkiympäristön kanssa. Osallisuuden kokemus vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja merkityksellisyyttä yhteisössä.

Toimintakyky ja terveelliset elintavat

Hyvä toimintakyky ja terveelliset elintavat, kuten liikkuminen, uni, ravitsemus ja päihteettömyys, tukevat mielekästä arkea ja hyvinvointia koko elämänkaaren ajan. Ne kehittyvät vuorovaikutuksessa ympäristön ja muiden ihmisten kanssa. Terveelliset elintavat ehkäisevät kansanterveysongelmia ja tukevat yksilön toimintakykyä jo varhaislapsuudesta lähtien.

Hyvinvointisuunnitelman vaikuttavuusnäkökulma pitkällä aikavälillä

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet väestöryhmittäin vuosille 2026–2029

Lapset, nuoret ja
lapsiperheet

Työikäiset

Ikääntyneet

Toimintakyky ja terveelliset elintavat

1. Vähän liikkuvien lasten ja nuorten osuus vähenee
3. Työikäisten liikkuminen lisääntyy
5. Ikääntyneet liikkuvat enemmän

Mielen hyvinvointi ja osallisuus

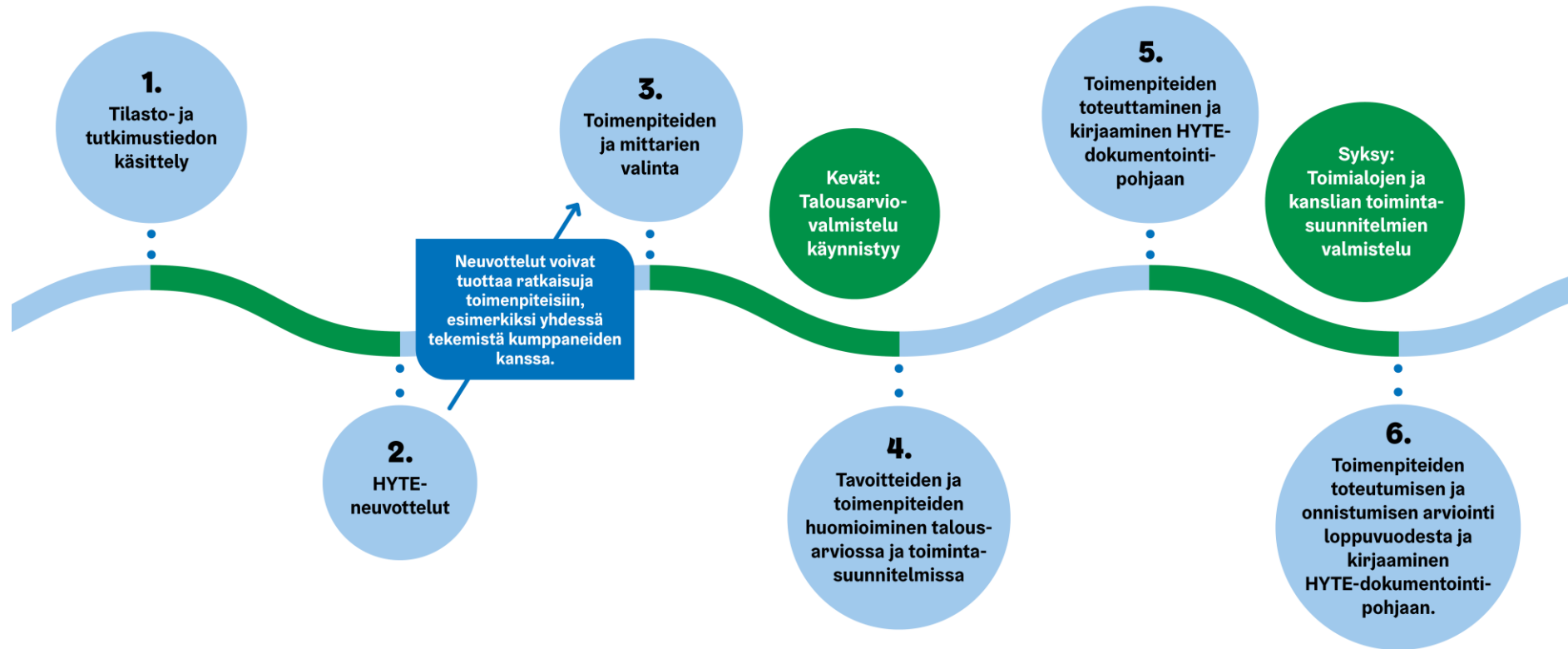
2. Lasten ja nuorten luottamus vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa vahvistuu
4. Syrjäytymisriskissä olevien nuorten aikuisten yksinäisyys ja ulkopuolisuuden tunne vähenevät
6. Ikääntyneiden yksinäisyys ja syrjäytyminen vähenevät

Lapsiystävällinen kunta-
työn tavoitteet

Kaupungin sisäiset kehittämistavoitteet vuosille 2026–2029

- HYTE:n johtamis- ja koordinaatorakenteen toimivuutta arvioidaan ja kehitetään.
- HYTE-tiedon kehitystyötä jatketaan.
 - Panostetaan HYTE-kertoimen kehitystyöhön HYTE-rahoituksen lisäämiseksi, hyvinvointikertomustyöhön ja elämäntapa-ryhmien tilasto- ja tutkimuskatsauksiin.
- Jatketaan Partnership for healthy cities -verkoston rahoittamaa PUHTI-tutkimushanketta sekä osallistutaan AI4 Healthy cities -tutkimushankkeeseen.
 - Molempien hankkeiden tuottamaa tutkimustietoa hyödynnetään muun muassa poikkipolllisen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kohdentamisen tukena, elämäntapa-ryhmien tilasto- ja tutkimuskatsauksissa ja hyvinvointikertomustyössä.
- Kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä jatketaan.
- HYTE-palvelukonseptin yhteys kaupunkitason HYTE-johtamisen ja koordinoinnin rakenteisiin ja toimintaan varmistetaan.

Hyvinvointisuunnitelman tietoon perustuva toimeenpano elämänkaarityöryhmissä (vuosittain)

Hyvinvointisuunnitelman onnistuminen raportoidaan vuosiraporteissa sekä hyvinvointikertomuksessa

Hyvinvointisuunnitelman etenemistä raportoidaan vuosittain osana kaupungin tilinpäätöstä.

Vuonna 2029 julkaistava laaja hyvinvointikertomus rakentuu kahdesta keskeisestä osiosta, jotka ovat:

1. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen onnistumisen arviointi, mikä perustuu elämäнкаariryhmien vuosittain toteuttamaan arviointiin.
2. Väestön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilan kuvaus tutkimus- ja tilastotiedoin sisältäen seuraavat osiot:
 - Hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin liittyvien ilmiöiden (esim. liikkumisen, syrjäytymisen ja yksinäisyyden) tilan raportointi.
 - Liikkumisen tarkastelu eri ikä- ja väestöryhmissä kaupunkistrategian painotusten mukaisesti.
 - Pitkän aikavälin seurantamittareiden tilan raportointi (**Mittarit: tyytyväisyys elämään, koettu elämänlaatu, koettu terveys, kansallinen sairastavuusindeksi, kansallinen työkyvyttömyysindeksi ja liikkumisen seurantamittarit**).
 - Soveltuvien osien kuntien ja hyvinvointialueiden HYTE-kerroin-indikaattorit, HYTE-neuvottelujen johtopäätökset, kaupunkistrategian vaikuttavuusmittarit sekä muu tilasto- ja tutkimustieto.

Hyvinvointisuunnitelman viestintä

- Hyvinvointisuunnitelman painopisteistä, tavoitteista ja toimenpiteistä viestitään erillisen sisäisen viestintäsuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman toteuttamisesta viestitään sekä kaupunginkansliasta että toimialoilta.
- Hyvinvointisuunnitelma on julkaistu [verkkosivuilla](#).
- Hyvinvointisuunnitelman toteuttamisen esittelyä jatketaan valtuustokauden ajan osana [Stadin HYTE -virtuaaliaamukahvitilaisuuksia](#).